

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **Mgr. J. H.**, narozený dne X.
bytem X.

zastoupený advokátem Mgr. Janem Švarcem
sídlem Vodičkova 695/24, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020 č. j. MPSV-2020/202427-911

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 15. 10. 2020 č.j. MPSV-2020/202427-911 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 15. 10. 2020 č. j. MPSV-2020/202427-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí ze dne 24. 8. 2020, č. j. 1187487/20/AB (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Úřadem práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“), kterým bylo rozhodnuto o odejmutí dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 1. 1. 2020, protože nárok na dávku zanikl ke dni 31. 12. 2019, a to podle § 61 odst. 2 a § 70 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“).

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že mu správní orgán I. stupně nedal před vydáním rozhodnutí ve věci možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. K důležitosti tohoto procesního práva žalobce odkázal na komentář Beck k § 36 správního řádu, jež zmiňuje mj. nálezný Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 58/2000. Žalobce se domnívá, že žalovaný měl prvostupňové rozhodnutí zrušit, v opačném případě by postupoval v rozporu se zásadami vyjádřenými v čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žalovaný však prvostupňové rozhodnutí z tohoto důvodu nezrušil, čímž zatížil řízení vadou, pro které je nezákonné i napadené rozhodnutí.
3. Žalobce měl za to, že doložil doklady o zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019, a to prostřednictvím datové zprávy ze dne 31. 3. 2020 ID X., rozhodnutí je tak nezákonné z důvodu nesprávného zjištění skutkového stavu.
4. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno, věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení a žalovaný nahradil žalobci náklady řízení.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný shrnul rozhodné skutečnosti v řízení o žádosti žalobce o dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení, ze kterých v předmětném řízení správní orgány vycházely, přičemž setrval na přijatých závěrech, odůvodnil, proč byla žalobci zasílána výzva. Nesouhlasil s tím, že by žalobce požadovaný doklad předložil, ze spisu vyplývá, že žalobce dne 31. 3. 2020 předložil formulář „doklad o výši nákladů na bydlení“, v němž uvedl částky, které na bydlení vynaložil, ale tyto náklady nebyly nijak osvědčeny potvrzením pronajímatele ani jiným způsobem. Žalovaný postupoval v souladu se zákonem, pokud žalobce vyzval k předložení dokladu o zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019, neboť pro nárok na dávku a její výši se započítávají náklady na bydlení uhrazené v rozhodném období ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře.
6. K žalobní námitce, že žalobci nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, žalovaný konstatoval, že dávka byla žalobci odejmuta pro nesplnění výzvy dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře, vzhledem k tomu, že žalobce na výzvu nereagoval, rozhodl správní orgán I. stupně tak, jak ve výzvě avizoval, jiné skutečnosti neměly na rozhodnutí o odejmutí dávky vliv. Dle žalovaného se tak nejednalo o procesní pochybení, které by mělo vliv na zákonnost napadeného

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

rozhodnutí, k čemuž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 3 As 87/2013.

7. Shrnutí, že dávka státní sociální podpory byla žalobci odejmuta pro nesplnění povinnosti uvedené ve výzvě a nedoložení skutečnosti rozhodné pro nárok dle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře. S ohledem na uvedené skutečnosti žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

8. Ze správního spisu vyplývá, že žalobce podal dne 31. 1. 2020 správnímu orgánu I. stupně žádost o příspěvek na bydlení, kde uvedl příjmy za rozhodné období 3. čtvrtletí 2019, žádal o přiznání dávky od 31. 10. 2019.
9. Oznámením správního orgánu I. stupně ze dne 4. 3. 2020 bylo žalobci sděleno, že mu byl přiznán příspěvek na bydlení od 31. 10. 2019 do 30. 6. 2020 ve výši 7 780 Kč, přičemž pro každé kalendářní čtvrtletí je nutno doložit příjmy společně posuzovaných osob a náklady na bydlení.
10. Žalobce dne 31. 3. 2020 zaslal správnímu orgánu I. stupně datovou zprávu ID X., která mu byla doručena dne 1. 4. 2020, a v jejíž příloze byly obsaženy doklad o výši čtvrtletního příjmu za 4. čtvrtletí 2019, prohlášení osob, které nemají příjmy rozhodné pro nárok na dávky, doklad o výši nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019 a dále též potvrzení o úhradě nájmu ze dne 14. 3. 2020 vystavené pronajímatelkou V. H. a opatřené podpisem. Dle tohoto potvrzení žalobce jako nájemce uhradil ve dnech 3. 10. 2019, 3. 11. 2019, 3. 12. 2019, 3. 1. 2020, 3. 2. 2020 a 3. 3. 2020 vždy částku nájemného ve výši 13 000 Kč za ten daný kalendářní měsíc, přičemž vždy 6 000 Kč z toho činila záloha na energie za ten daný kalendářní měsíc.
11. Výzvou ze dne 21. 4. 2020 vyzval správní orgán I. stupně s odkazem na § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře žalobce, aby doložil doklady o zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019, a to do 8 dnů od doručení této výzvy. Předmětná výzva obsahuje rovněž poučení o možných následcích, tj. pokud žalobce nesplní stanovenou povinnost, může mu být výplata dávky zastavena, dávka odejmuta nebo nepřiznána. Výzva byla žalobci zaslána poštou a byla mu doručena fikcí dne 4. 5. 2020. Na tuto výzvu nebylo v dané lhůtě reagováno. Výzvou ze dne 11. 8. 2020 vyzval správní orgán I. stupně s odkazem na § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře žalobce, aby doložil doklady o zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019, a to do 8 dnů od doručení této výzvy. Výzva byla zaslána do datové schránky žalobce a byla mu doručena dne 12. 8. 2020. Žalobce na danou výzvu nereagoval.
12. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 24. 8. 2020 rozhodl správní orgán I. stupně podle § 61 odst. 2 a § 70 zákona o státní sociální podpoře o odejmutí dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení žalobci od 1. 1. 2020, neboť nárok na dávku zanikl ke dni 31. 12. 2019. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán I. stupně uvedl, že žalobce byl jako příjemce dávky písemně vyzván, aby osvědčil konkrétní rozhodné skutečnosti (tj. doklady o zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019) pro nárok na dávku příspěvek na bydlení, její výši nebo výplatu, a to do 8 dnů od doručení výzvy tj. do 12. 8. 2020. Předmětná výzva obsahovala rovněž upozornění, že pokud žalobce výzvu neuposlechne a uvedené rozhodné skutečnosti neosvědčí, může mu být dávka

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

odejmuta. Vzhledem k tomu, že žalobce výzvu neuposlechl, rozhodl správní orgán I. stupně tak, jak je uvedeno výše.

13. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 10. 9. 2020 blanketní odvolání s tím, že odvolání doplní. Žalobce přesto, že byl k doplnění odvolání vyzván výzvou ze dne 12. 9. 2020, toto neučinil.
14. V napadeném rozhodnutí ze dne 15. 10. 2020 žalovaný poukázal na § 61 odst. 2, § 25 odst. 2, 3, § 6 písm. b) bod 1 a § 68 odst. 1 písm. e) zákona o státní sociální podpoře, vyšel z toho, že žalobce k pokračování nároku na dávku dne 31. 3. 2020 doložil doklad o výši čtvrtletního příjmu za 4. čtvrtletí 2019, prohlášení společně posuzované osoby, že nemá ve 4. čtvrtletí 2019 příjmy rozhodné pro nárok na dávky, a doklad o výši nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019. Zdůraznil povinnost žadatele objasnit veškeré skutečnosti rozhodné pro zjištění nároku na dávku, poukázal na výzvu ze dne 11. 8. 2020 s příslušným poučením zaslanou žalobci, zjistil, že žalobce nedoložil doklady o zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019, přičemž podmínkou pro nárok na předmětnou dávku je mimo jiné též doložení nákladů na bydlení za jednotlivá čtvrtletí. Žalobce však nedoložil doklady o zaplacení nákladů na bydlení 4. čtvrtletí 2019. S ohledem na to, že žalobce nesplnil povinnosti uvedené ve výzvě a tedy nesplnil podmínky pro nárok na dávku dle § 25 odst. 3 písm. a) zákona o státní sociální podpoře, prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s.ř.s.), vycházel přitom ze skutkového a právní stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
16. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.
17. Soud shledal za důvodnou námitku, dle které žalobce prostřednictvím datové zprávy ze dne 31. 3. 2020 ID X. doložil doklady o zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí.
18. Ze správního spisu totiž vyplývá, že žalobce zaslal dne 31. 3. 2020 správnímu orgánu I. stupně datovou zprávu, ID X., jejíž přílohou bylo též potvrzení o úhradě nájmu – 2019-4, 2020-1 ze dne 14. 3. 2020 vystavené pronajímatelkou V. H., dle kterého žalobce jako nájemce uhradil ve dnech 3. 10. 2019, 3. 11. 2019, 3. 12. 2019, 3. 1. 2020, 3. 2. 2020 a 3. 3. 2020 vždy částku nájemného ve výši 13 000 Kč za ten daný kalendářní měsíc, přičemž vždy 6 000 Kč z toho činila záloha na energie za ten daný kalendářní měsíc.
19. Podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře *byl-li příjemce dávky vyzván příslušným orgánem státní sociální podpory, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán státní sociální podpory delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

20. Z daného ustanovení vyplývá povinnost žadatele o dávku osvědčit skutečnosti rozhodné pro její přiznání, pokud uvedené povinnosti nedostojí, správní orgán jej vyzve podle § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře k doložení potřebných dokladů.
21. Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že je povinností účastníka správního řízení poskytovat správnímu orgánu součinnost při opatřování podkladů řízení (§ 50 odst. 2 správního řádu – zejména věta třetí: *„Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, jsou účastníci povinni při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí poskytovat správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost.“*), přičemž především v řízení o žádosti je v zájmu žadatele, aby se správním orgánem aktivně spolupracoval (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29, ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016-46, či ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29).
22. V projednávané případě je třeba konstatovat, že žalobce na výzvu správního orgánu k osvědčení skutečností rozhodných pro nárok na jím požadovanou dávku státní sociální podpory příspěvek na bydlení ve stanovené lhůtě žádným způsobem nereagoval, zůstal zcela pasivní, k výzvě správního orgánu neuplatnil žádné výhrady, a to ani v odvolání.
23. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 28. 4. 2022 č. j. 8 Ads 335/2021-33 uvedl: *„Pokud jde o otázku, zda stěžovatel byl povinen na výzvu ve stanovené lhůtě reagovat, jestliže některé požadavky na doložení skutečností považoval za nezákonné, z judikatury Nejvyššího správního soudu předně plyne, že je povinností účastníka správního řízení poskytovat správnímu orgánu součinnost při opatřování podkladů řízení (§ 50 odst. 2 správního řádu), přičemž především v řízení o žádosti je v zájmu žadatele, aby se správním orgánem aktivně spolupracoval (viz např. rozsudky NSS ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Ads 90/2016-46, či ze dne 12. 11. 2021, č. j. 5 Ads 406/2020-29, či usnesení ze dne 13. 1. 2022, č. j. 1 Ads 322/2021-24). Ve věci stěžovatele se nejedná, že by výzva správního orgánu I. stupně k doložení některých skutečností byla zjevně nezákonná, nesmyslná či mylná.“* ... A dále: *„Ani případné dílčí pochybení při formulaci výzvy (stěžovatel nezpochybňoval veškeré požadavky v ní obsažené) by nemohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.“* (podtržení doplněno – pozn. soudu)
24. Nicméně, soud v této souvislosti v souladu se shora uvedenou judikaturou považuje za rozhodné, že správní spis již obsahoval Potvrzení o úhradě nájmu ze dne 14. 3. 2020 vystavené pronajímatelkou, které bylo součástí datové zprávy ze dne 31. 3. 2020 zaslané žalobcem. I když žalobce je zásadně povinen poskytovat správnímu orgánu součinnost, v daném případě je třeba výzvu ze dne 11. 8. 2020 považovat za zjevně mylnou, a tedy i nezákonnou, neboť žalobce již správnímu orgánu I. stupně doklad o zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019 (a to v podobě Potvrzení o úhradě nájmu ze dne 14. 3. 2020) před zasláním dané výzvy poskytl. V tomto kontextu žalobce nelze sankcionovat za nesplnění požadavků dle výzvy ve smyslu § 61 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře odejmutím dávky pro nesplnění výzvy.
25. Pokud by měl správní orgán I. stupně za to, že příslušný doklad tj. Potvrzení o úhradě nájmu ze dne 14. 3. 2020 nelze považovat za dostačující z hlediska splnění povinnosti doložit zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019, měla by výzva obsahovat konkrétní zdůvodnění, proč tento doklad považuje správní orgán za nedostatečný a jak konkrétně může žalobce tuto vadu odstranit. Z obsahu spisu se však podává, že správní

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

orgán I. stupně tento doklad předložený žalobcem zjevně přehlédl, neuvedl jej totiž v seznamu podkladů doložených žalobcem dne 31. 3. 2020, které zmínil v postoupení odvolání ze dne 26. 9. 2020 zaslaném žalovanému. Následně i žalovaný v napadeném rozhodnutí existenci Potvrzení o úhradě nájmu ze dne 14. 3. 2020 jako součást správního spisu zcela opominul.

26. Vzhledem k nezákonnosti výzvy ze dne 11. 8. 2020 stíhá nezákonnost i napadené rozhodnutí, které vychází pouze z nesplnění požadavků výzvy žalobcem. Došlo tak k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, pro které je třeba napadené rozhodnutí zrušit dle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.
27. S ohledem na výše uvedenou nezákonnost postupu správních orgánů, a tedy i posuzovaného řízení, se soud již nezabýval námitkou žalobce týkající se porušení jeho procesního práva z hlediska možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům ve smyslu § 36 správního řádu, neboť by to bylo nadbytečné.
28. V dalším řízení bude na žalovaném, aby se věcně zabýval Potvrzením o úhradě nájmu ze dne 14. 3. 2020 vystaveným pronajímatelkou, které žalobce přiložil k datové zprávě ze dne 31. 3. 2020 ID X., vyhodnotil, zda jej lze považovat za dostačující k doložení zaplacení nákladů na bydlení za 4. čtvrtletí 2019 žalobcem, a podle výsledků daného posouzení zvolil další procesní postup.
29. Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázán.
30. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč, tedy celkem 6 200 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu) a náhradu hotových výdajů po 300 Kč za jeden úkon, celkem 600 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 6 800 Kč a 21% DPH ve výši 1 428 Kč, tedy celkem 8 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 16. září 2022

Mgr. Kateřina Peroutková, v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.